

Σ.τ.Ε. 2179/2006
[Υδροδότηση Κορίνθου]

[...]

7. Επειδή στην Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23-10-2000 για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων (ΕΕ I 327), επισημαίνεται, στο προοίμιο, η ανάγκη συνετής και ορθολογικής αξιοποίησης των φυσικών πόρων, με βάση τις αρχές της προφύλαξης και της προληπτικής δράσης (άρθρο 174 της Συνθήκης), και η ανάγκη ενσωμάτωσης της προστασίας και βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων σε άλλους τομείς κοινοτικής πολιτικής μεταξύ των οποίων η γεωργική, η περιφερειακή και η τουριστική πολιτική και η αλληλεξάρτηση επιφανειακών και υπόγειων υδάτων. Με την Οδηγία αυτή επιδιώκεται η θέσπιση πλαισίου για την προστασία των εσωτερικών επιφανειακών, των μεταβατικών, των παράκτιων και των υπόγειων υδάτων, το οποίο, πλην άλλων, να αποτρέπει την περαιτέρω επιδείνωση, να προστατεύει και να βελτιώνει την κατάσταση των υδάτινων οικοσυστημάτων και των χερσαίων οικοσυστημάτων και υγροτόπων που εξαρτώνται αμέσως από αυτά και να προωθεί τη βιώσιμη χρήση του νερού βάσει μακροπρόθεσμης προστασίας των διαθέσιμων υδάτινων πόρων (άρθρο 1 παρ. 1). Σύμφωνα με την Οδηγία αυτή η διαχείριση των υδάτων πρέπει να γίνεται σε επίπεδο λεκάνης απορροής ποταμού, τα δε κράτη μέλη οφείλουν, μεταξύ άλλων, να προσδιορίσουν όλες τις λεκάνες απορροής ποταμών, και να εκπονήσουν σχέδιο διαχείρισης και πρόγραμμα μέτρων για κάθε περιοχή λεκάνης απορροής ποταμού (άρθρα 3 παρ. 1, 5, παρ. 1, 11 παρ. 1 και 13 παρ. 1). Τα ως άνω σχέδια διαχείρισης και προγράμματα μέτρων πρέπει να δημοσιευθούν το αργότερο εντός εννέα ετών από την έναρξη ισχύος της Οδηγίας (άρθρα 11 παρ. 7 και 13 παρ. 6), ενώ οι εν γένει στόχοι της Οδηγίας πρέπει να επιτευχθούν εντός δεκαπέντε ετών από την έναρξη ισχύος της, αλλά το χρονοδιάγραμμα αυτό μπορεί να μεταβληθεί, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τις οποίες θέτει η ίδια η Οδηγία (άρθρο 4 παρ. 1 και 4). Η Οδηγία αυτή, η οποία άρχισε να ισχύει από 22-12-2000, ημερομηνία δημοσίευσής της (άρθρο 25), μεταφέρθηκε στο εσωτερικό δίκαιο με το ν. 3199/2003 (Α' 280/9-12-2003). Ο νεώτερος αυτός νόμος, ο οποίος ρυθμίζει τα συναρτώμενα με τη διαχείριση των υδατικών πόρων της χώρας ζητήματα, θεσπίζει επίσης, όπως και ο προγενέστερος ν. 1739/1987, διαδικασία προγραμματισμού για την ανάπτυξή τους, με την έγκριση αντιστοιχών σχεδίων και προγραμμάτων, καθώς και καθολική υποχρέωση προηγούμενης λήψεως αδειας για κάθε χρήση ύδατος, στο πλαίσιο του ανωτέρω προγραμματισμού ειδικότερα, με την παρ. 1 του άρθρου 3 του νόμου ορίζεται ότι «Συνιστάται Εθνική Επιτροπή Υδάτων, η οποία ... εγκρίνει, μετά από εισήγηση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Υδάτων τα εθνικά προγράμματα προστασίας και διαχείρισης του υδατικού δυναμικού της χώρας», ενώ με τις παρ. 4 και 5 του άρθρου 5 του νόμου ορίζεται ότι «σε κάθε Περιφέρεια συνιστάται Διεύθυνση Υδάτων, μέσω της οποίας ασκούνται οι αρμοδιότητες της Περιφέρειας για την προστασία και διαχείριση των υδάτων» (παρ. 4) και ότι η Διεύθυνση Υδάτων «α) ... β) Εξειδικεύει και εφαρμόζει μακροχρόνια και μεσοχρόνια προγράμματα προστασίας και διαχείρισης των λεκανών απορροής ποταμού. γ) Καταρτίζει Σχέδια Διαχείρισης και Προγράμματα Μέτρων, όπως προβλέπεται στα άρθρα 7 και 8 ...» (παρ. 5). Εξάλλου, με το άρθρο 7 του νόμου προβλέπεται η υποχρέωση για σχεδιασμό της διαχείρισης των υδατικών πόρων σε επίπεδο λεκάνης απορροής και ορίζεται ότι «1. Κάθε Περιφέρεια εκπονεί Σχέδιο Διαχείρισης των λεκανών απορροής ποταμών αρμοδιότητάς της, το οποίο ισχύει για έξι χρόνια... Το Σχέδιο Διαχείρισης περιέχει όλα τα στοιχεία, πληροφορίες και εκτιμήσεις που είναι απαραίτητα για την προστασία και διαχείριση των υδάτων. Το ειδικότερο περιεχόμενο των Σχεδίων Διαχείρισης καθορίζεται με το προεδρικό διάταγμα που προβλέπεται στην παρ. 1 του

άρθρου 15. 2. Το Σχέδιο Διαχείρισης καταρτίζεται από τη Διεύθυνση Υδάτων της Περιφέρειας και εγκρίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας ύστερα από γνώμη του Περιφερειακού Συμβουλίου Υδάτων και σύμφωνη γνώμη της Κεντρικής Υπηρεσίας Υδάτων. ... 3. Κατά την κατάρτιση των Σχεδίων Διαχείρισης λαμβάνονται υπόψη και οι κατευθύνσεις και προτάσεις των Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης που προβλέπονται στο άρθρο 8 του ν. 2742/1999, το περιεχόμενο των γενικών και ειδικών αναπτυξιακών προγραμμάτων, καθώς και οι ανάγκες που προκύπτουν για την προστασία και διαχείριση προστατευόμενων περιοχών». Περαιτέρω, στο άρθρο 8 παρ. 1 του νόμου αυτού προβλέπεται ότι «Οι Περιφέρειες καταρτίζουν α) Πρόγραμμα Μέτρων και β) Πρόγραμμα Παρακολούθησης της κατάστασης των υδάτων. Το Σχέδιο Διαχείρισης της Περιφέρειας περιλαμβάνει υποχρεωτικά ως μέρη του τα ανωτέρω προγράμματα». Με την παράγραφο 4 του άρθρου 7 και την παράγραφο 4 του άρθρου 8 του νόμου μετατίθεται η υποχρέωση καταρτίσεως Σχεδίων Διαχείρισης και Προγραμμάτων Μέτρων, αντιστοίχως, στα τέλη του 2009, σύμφωνα με τη σχετική δυνατότητα που παρέχεται από την Οδηγία και, συγκεκριμένα, ορίζεται στο άρθρο 7 παρ. 4 ότι «το πρώτο Σχέδιο Διαχείρισης καταρτίζεται και εγκρίνεται υποχρεωτικά μέχρι 22.12.2009» και στο άρθρο 8 παρ. 4 ότι «το Πρόγραμμα Μέτρων καταρτίζεται και εγκρίνεται όπως και το Σχέδιο Διαχείρισης. Το πρώτο Πρόγραμμα Μέτρων καταρτίζεται και εγκρίνεται υποχρεωτικά μέχρι 22. 12.2009 και όλα τα μέτρα είναι έτοιμα προς εφαρμογή μέχρι 1.1.2012». Στην παρ. 1 του άρθρου 11 του νόμου ορίζεται ότι : «... Για την παροχή νερού, τη χρήση νερού και την εκτέλεση έργου για την αξιοποίηση υδατικών πόρων, καθώς και για κάθε έργο ή δραστηριότητα που αποσκοπεί στην προστασία από τη ρύπανση λόγω απόρριψης υγρών αποβλήτων στο περιβάλλον, από φυσικό ή νομικό πρόσωπο του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα απαιτείται άδεια. Για την έκδοση άδειας χρήσης νερού ή εκτέλεσης έργου, αξιοποίησης υδατικών πόρων πρέπει να τεκμηριώνεται ή διαθεσιμότητα των ποσοτήτων νερού που θα αξιοποιηθούν, καθώς και η σκοπιμότητα έκδοσής της, σύμφωνα με το οικείο Σχέδιο Διαχείρισης και τα μέτρα που καθορίζονται από το Πρόγραμμα Μέτρων. Τέλος, στην παράγραφο 1 του άρθρου 16 ορίζεται ότι : «Κάθε διάταξη που αντιβαίνει τις διατάξεις αυτού του νόμου ή ανάγεται σε θέματα που ρυθμίζονται ειδικά από αυτόν καταργείται από την έναρξη ισχύος του. Όσπου να αρχίσουν να ισχύουν οι κανονιστικές πράξεις που προβλέπεται να εκδοθούν κατ' εξουσιοδότηση του παρόντος, ισχύουν οι μέχρι σήμερα ισχύουσες διατάξεις που ρυθμίζουν το ίδιο αντικείμενο». Με τις ως άνω διατάξεις του ν. 3199/2003, επαναλαμβάνεται ο κανόνας, ο οποίος είχε επιβληθεί αρχικώς με το Ν. 1739/1987, ότι η εκτέλεση έργων αξιοποίησεως υδατικών πόρων επιτρέπεται μόνον στο πλαίσιο σχεδιασμού και προγραμματισμού που έχει εγκριθεί κατά νόμο. Και ναι μεν ορίζεται με το νεότερο αυτό νόμο μεταβατική περίοδος για την εφαρμογή των διατάξεων του που αφορούν τα Σχέδια Διαχείρισης και Προγράμματα Μέτρων, ως προς τα οποία τάσσεται στη Διοίκηση προθεσμία έως το Δεκέμβριο του 2009 για την έγκριση του πρώτου Σχεδίου Διαχείρισης και του πρώτου Προγράμματος Μέτρων, δεν προβλέπεται, όμως, αναστολή της εφαρμογής ή με οποιοδήποτε τρόπο άρση του παραπάνω κανόνα κατά το μεταβατικό αυτό διάστημα, ανεξαρτήτως του ζητήματος αν θα ήταν επιτρεπτή κατά το Σύνταγμα και τους κανόνες του κοινοτικού δικαίου η κατάργηση, έστω και προσωρινώς, τον κανόνα αυτού, ο οποίος, όπως αναφέρεται σε προηγούμενη σκέψη, θεσπίσθηκε ενόψει της συνταγματικής επιταγής για τη διαφύλαξη των φυσικών πόρων και επιβάλλεται με την ήδη ισχύουσα Οδηγία 2000/60/ΕΚ. Επομένως, μέχρι την έγκριση σχετικού Σχεδίου Διαχείρισης και Προγράμματος Μέτρων και τις διατάξεις του ν. 3199/2003, η εκτέλεση έργου αξιοποίησεως υδατικών πόρων είναι επιτρεπτή μόνον αν εντάσσεται σε προγραμματισμό που έχει εγκριθεί κατά τον προγενέστερο ν. 1739/1997. Εξάλλου, κατά την έννοια της ως άνω διατάξεως του άρθρου 16 παρ. 1 του ν. 3199/2003, με την οποία προβλέπεται ότι από την έναρξη ισχύος του καταργείται «κάθε διάταξη που αντιβαίνει στις διατάξεις αυτού του νόμου ή ανάγεται σε θέματα που

ρυθμίζονται ειδικά από αυτόν» ερμηνευομένης σε συνδυασμό προς τα άρθρα 7 παρ. 4 και 8 παρ. 4 του ίδιου νόμου, με τα οποία ορίζεται η προαναφερόμενη μεταβατική περίοδος έως το Δεκέμβριο 2009, κατά το διάστημα αυτό, και εφόσον δεν έχει εγκριθεί σχετικό Σχέδιο Διαχείρισης και Πρόγραμμα Μέτρων κατά τις διατάξεις του νόμου αυτού, είναι δυνατό να εγκριθεί Πρόγραμμα Ανάπτυξης βάσει των αντίστοιχων ρυθμίσεων του προγενέστερου νόμου, ώστε να μη παρεμποδίζεται κατά το προβλεπόμενο από το νόμο μεταβατικό διάστημα η εκτέλεση έργων διαχείρισεως και εκμεταλλεύσεως υδατικών πόρων και, παραλλήλως, να τηρείται η αρχή του προγραμματισμού που είχε επιβληθεί από το έτος 1987 με τον ανωτέρω νόμο (1739/1987). Η δυνατότητα δε αυτή έγκρισης προγραμμάτων κατ' εφαρμογή του προγενέστερου νόμου καθ' όλη τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου δεν αποκλείεται από την παρ. 3 του άρθρου 16 του ν. 3199/2003, κατά την οποία «οι άδειες χρήσης και έργων αξιοποίησης υδάτων, που εκδίδονται μέχρι την 1.1.2005, εκδίδονται σύμφωνα με τις μέχρι σήμερα ισχύουσες διατάξεις...», δεδομένου ότι η μεταβατική αυτή ρύθμιση της παρ. 3 δεν αναφέρεται στην έγκριση προγραμμάτων αλλά στην έκδοση των ατομικών διοικητικών πράξεων χορηγήσεως αδειας χρήσεως και έργων αξιοποίησεως υδάτων.

[...]